

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/61/2020
Identifikačné číslo spisu: 7716216878
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7716216878.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Š. L. a 2/ F. L., oboch trvale bytom vo V. J. XX, zastúpených Mgr. Michalom Gargulákom, advokátom v Michalovciach, Kpt. Nálepku 8, proti žalovaným 1/ F. F.I. a 2/ H. F., oboch trvale bytom vo V. J. XX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 19C/252/2016, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. júla 2019 sp. zn. 11Co/154/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. februára 2019 č. k. 19C/252/2016 - 126 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali (po pripustení zmeny žaloby uznesením z 12. decembra 2018) určenia, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi novovytvorených parciel registra C KN č. 91/4 - zastavané plochy a nádvorja o výmere 51 m² a č. 92/4 - záhrady o výmere 38 m² v obci a k. ú. V. J., vytvorených geometrickým plánom Ing. Miroslava Mihalíka, znalca v Humennom č. 19C/246/2016-4/2018 z 9. augusta 2018, autorizačne overeným zhotoviteľom plánu a úradne overeným katastrálnym odborom Okresného úradu Sobrance pod G1 137/2018 7. septembra 2018 (ďalej tiež len „sporné pozemky“). Okrem toho žalovanému nepriznal náhradu trov konania [hoci žalovanými aj v čase rozhodovania súdu prvej inštancie boli obe fyzické osoby označené i v úvodnej časti tohto uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd alebo „dovolací súd“) a formulácia tzv. náhradového výroku uvádzajúca iba jedného zo žalovaných v mužskom rode nasvedčovala nerozhodnutiu o trovách konania medzi žalobcami a žalovanou 2/ - pozn. najvyššieho súdu]. Rozsudok právne zdôvodnil ust. §§ 133 a 134 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“) účinného k 20. máju 1973 (ku dňu uzavretia dohody dnes už nebohého V. L. a žalobcov o odpredaji časti stavebného pozemku prvého z nich reprezentujúcich sporné pozemky ostatným dvom), § 135a ods. 1, 2 a 4 O. z. účinného od 1. apríla 1983 a § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 O. z. účinného od 1. januára 1992 i s poukazom na rozhodnutie (presnejšie „uznesenie“) najvyššieho súdu č. 4 Cdo 261/2012 (správne „sp. zn. 4 Cdo 283/2009“),

uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Zbierka“) ako R 73/2015. Vecne po vyjasnení toho, v akom rozsahu sa líši v katastri zapísaný vlastnícky stav strán sporu k ich susediacim pozemkom od stavu užívateľského (a že tento rozsah zodpovedá zmenenej žalobe i stavu vyplývajúceho z vyššie označeného geometrického plánu) dospel k záveru, že žalobcom síce nechýbal titul na užívanie požadovanej výmery (sporných pozemkov), ktorým bola práve zmluva z 20. mája 1973 (nech aj koncipovaná pomerne neformálne), so zreteľom na všetky okolnosti ich však nešlo považovať za dobromyseľných o vlastníctve, ak do držby sporných pozemkov vstúpili podľa O. z. účinného do 31. decembra 1991 na základe zmluvy, ktorá mala byť (ale nebola) registrovaná štátnym notárstvom a šlo tu tak o neospravedliteľný právny omyl (vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia O. z., platného v čase ujatia sa držby). Rozhodnutie o trovách konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“) a vecne tak, ako keby rozhodol o trovách medzi všetkými stranami sporu, teda plným úspechom žalovaných a nepriznaním im náhrady vzhľadom na to, že túto nepožadovali.

2. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom zo 17. júla 2019 sp. zn. 11Co/154/ 2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny, stotožňujúc sa tiež s jeho dôvodmi (§ 387 ods. 1 aj 2 C. s. p.). Nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal žiadnej zo strán (?). Nad rámec konštatovania správnoti aj úplnosti dôvodov súdu prvej inštancie z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených oboma procesnými stranami dodal, že z oboch riadne uplatnených odvolacích dôvodov (nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov a nesprávnosť právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C. s. p.) žalobcom nešlo dať za pravdu ani u jedného, keď najmä napádanie rozhodujúcich skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie výlučne v kontexte tvrdeného uznania vlastníckeho práva žalobcov žalovanými bolo výsledkom dezinterpretácie procesného stanoviska žalovaných, ktorí v priebehu celého sporu namietali užívanie žalobcami väčšej než v pôvodnej žalobe uvedenej výmery (čo napokon bolo potvrdené aj znaleckým posudkom vypracovaným v priebehu konania, na ktorý nadviazala i pripustená zmena žaloby), uznávací prejav odôvodňujúci rozhodnutie iným než bežným rozsudkom (t. j. na základe uznania) tu nebol a pri počiatocnom nie jednoznačne odmietavom stanovisku žalovaných k podstate nároku nešlo prehliadnuť, že rovnaký postoj tu nebol aj k vymedzeniu objektu sporu. Ani pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci podľa odvolacieho súdu žalobcovia nevysvetlili, ako by podľa nich malo počiatocné procesné stanovisko žalovaných ovplyvniť právne uvažovanie súdu prvej inštancie a ak sa domnievali, že zákonné podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním alebo spôsob interpretácie zákonnej úpravy, determinovaný právnu praxou i jednotne a stabilne uplatňovanými pravidlami, možno modifikovať procesnými úkonmi strán, takýto názor je mylný.

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. aj § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p. Namietanú procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. podľa nich nižšie súdy založili rozporom ich rozhodnutí s ustálenou rozhodovacou praxou Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“ alebo „ÚS SR“), reprezentovanou nálezom ÚS SR zo 14. novembra 2018 sp. zn. II. ÚS 484/2015 bez toho, aby aspoň (a to presvedčivo a dôkladne) vysvetlili odklon. Tým svoje rozhodnutia urobili aj nepredvídateľnými a došlo nimi k porušeniu princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní, pokiaľ žalobcovia oprávnene usudzovali na svoju dobromyseľnosť (pri nadobúdaní vlastníckeho práva vydržaním) a nižšie súdy v rozpore s už spomínaným nálezom ústavného súdu konštatovali opak. Aj nesprávnosť právneho posúdenia veci podľa dovolateľov spočívala v nesprávnom právnom posúdení ich (ne)dobromyseľnosti pri vydržaní. Stav rozdielnosti rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vo vzťahu k riešeniu tejto otázky (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.) zakladajú dve skupiny rozhodnutí, z ktorých prvá (reprezentovaná nad rámec vyššie označeného nálezu ústavného súdu tiež stanoviskom najvyššieho súdu sp. zn. Cpj 51/84 a jeho rozhodnutím sp. zn. 3 Cdo 117/94, uverejnenými aj v Zbierke ako R 45/86, resp. R 44/96), preferovaná i dovolateľmi, usudzuje na platnosť nadobúdacieho právneho titulu iba pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu a naopak pri preukazovaní vydržania sú významnými len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia, kým druhú (reprezentovanú

rozhodnutiami najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 283/2009, 4 Cdo 361/2012, 5 Cdo 49/2010, 3 Cdo 97/2009, 3 M Cdo 7/2010, 3 M Cdo 8/2010 a 6 M Cdo 5/2010, prvými dvoma taktiež uverejnenými v Zbierke a to ako R 73/2015 a R 74/2015) spája právny názor, podľa ktorého súčasťou všetkých okolností, na ktoré je pri dobromyseľnosti potrebné brať zreteľ, sú aj ťažiskové právne formy (vrátane písomnej formy zmluvy a jej predloženia - v zmysle rozhodného znenia O. z. - na registráciu štátnemu notárstvu). Navrhli zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie vecí na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaní dovolací návrh nepodali.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech boli vydané obe dovolaním napádané rozhodnutia (§ 424 C. s. p.) a to za splnenia i podmienky jej zastúpenia a spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 C. s. p.

K dovolaciemu dôvodu tzv. zmätočnosti
a k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

7. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z § 420 C. s. p., dovolací súd zdôrazňuje, že aj za účinnosti C. s. p. je naďalej aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii vady zmätočnosti, ale (až) zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (tu porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach ním prejednaných pod sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017 a 8 Cdo 73/2017, pričom v prípade každej ďalšej zmienky o rozhodnutí, majúcom súčasť spisovej značky tvorenú súborom písmen „Cdo“, ním treba rozumieť rozhodnutie najvyššieho súdu, vydané v dovolacom konaní a v prípade zmienky o rozhodnutí, majúcom súčasť spisovej značky tvorenú súborom písmen „ÚS“, ním treba rozumieť príslušné rozhodnutie ústavného súdu).

8. Žalobcovia v dovolaní primárne namietali, že prípustnosť ich dovolania vyplýva z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v práve odcitovanom ustanovení, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávnosť procesného postupu súdu reprezentujúceho takýto zásah a c/ intenzita zásahu, ktorého dôsledkom je znemožnenie procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere, že už dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi

názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, I. ÚS 50/04 a IV. ÚS 252/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

11. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem principiálne nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu, ako to aj v danom prípade urobili dovolatelia. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017). Dovolací súd pripomína, že aj podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie, na ktorom (prípadne) spočíva dovolaním napádaný rozsudok, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. (R 24/2017).

12. Vo vzťahu k existencii tzv. zmätočnej vady podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolatelia v pojednávanej veci dovolaním namietali nedostatky odôvodnení rozhodnutí nižších súdov (predovšetkým rozsudku odvolacieho súdu, predstavujúceho tiež obraznú vstupnú bránu k zaoberaniu sa otázkou náležitosti odôvodnenia takémuto rozhodnutiu predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie) s uplatnením tvrdenia o nedodržaní ustanovenia § 220 ods. 3 C. s. p. K tomuto platí, že vo všeobecnosti síce nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia ako jednu z podôb postupu súdu na ujmu práva strany sporu na spravodlivý proces nemožno vylúčiť, ak má ale byť na výsledky rozhodovacej činnosti súdu nazerané práve takto, musí tu ísť o tak závažné nedostatky v argumentácii (urobenej súčasťou písomného vyhotovenia rozhodnutia), pri ktorých buď z odôvodnenia rozhodnutia vôbec nepôjde vyvodiť úvahy (myšlienkové pochody) na podporu zvoleného spôsobu rozhodnutia, alebo poskytnuté úvahy a argumenty sú podané protirečivým, pravidlám logiky odporujúcim a preto nekonzistentným spôsobom či (do tretice) v odôvodnení absentuje niektorá zo zákonom predpísaných obligatórnych náležitostí (t. j. takých, u ktorých z príslušného ustanovenia procesného práva treba vyvodiť nemožnosť sa od neho odchýliť). Pri odôvodňovaní rozhodnutia odvolacieho súdu môže opisované nedostatky založiť aj nevysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami uvádzanými už na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal tento súd, resp. nevysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami uvádzanými v odvolaní (§ 387 ods. 3 C. s. p.). V posudzovanej veci ale podľa názoru dovolacieho súdu o prípad žiadnej z práve spomínaných nedostatočností nešlo.

13. Na základe ustanovenia § 220 ods. 2 C. s. p. je jednou z fakultatívnych (nepovinných) náležitostí odôvodnenia rozsudku (súdu prvej inštancie - pozn. najvyššieho súdu) pri právnom posúdení veci aj odkaz na ustálenú rozhodovaciu prax; podľa odseku 3 rovnakého ustanovenia však ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

14. Aj podľa § 393 ods. 2 vety prvej C. s. p. v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd (o. i.) prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým ale nie sú dotknuté a podľa odseku 3 rovnakého ustanovenia ak sa súd (tu rozumej odvolací - pozn. najvyššieho súdu) odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

15. Napokon podľa § 387 ods. 2 C. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením

napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody a podľa odseku 3 tohto ustanovenia odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie; ako aj s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

16. Pojem ustálenej rozhodovacej praxe, použitý aj vo vyššie citovaných ustanoveniach, C. s. p. používa v dvoch významoch a to ako ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (tu porovnaj § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) a ako ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (tu porovnaj článok 2 ods. 2 Základných princípov C. s. p.), tvoriacu súčasť legitímnych očakávaní na naplnenie (pri rozhodovaní súdov) princípu právnej istoty (tu porovnaj aj článok 2 ods. 1 Základných princípov C. s. p.). Z tých ustálených rozhodovacích prax dovolacieho súdu zadefinovalo uznesenie najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, uverejnené v Zbierke ako R 71/2018 s právnou vetou, podľa ktorej do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Na zadefinovanie ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít chýba zjavne z dôvodu, že má ísť o prax viacerých ustanovizní, jej jednoznačný pôvodca, zrejme by tu však nemalo byť sporu o tom, že v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky by malo ísť o prax ústavného súdu, najvyššieho súdu a počnúc 1. januárom 2021, resp. skôr až 1. augustom rovnakého roka tiež Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (v tejto súvislosti porovnaj najmä čl. I bod 24 v spojení s čl. II ústavného zákona č. 422/2020 Z. z. a čl. XX bod 1 v spojení s čl. XXX zákona č. 423/2020 Z. z.). Na to, aby šlo hovoriť o ustálenosti takejto praxe, tu samozrejme musí byť spravidla existencia viacerých rozhodnutí, riešiacich v podmienkach rovnakej právnej úpravy (a logicky aj v medziach právomoci tej-ktorej autority) identický problém, pričom na stav ustálenosti rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít možno usudzovať len vtedy, ak rozhodnutia jednotlivých súdnych ustanovizní, spadajúcich do okruhu vyššie podaného definičného vymedzenia „najvyššej súdnej autority“ sú - čo do spôsobu riešenia problému - buď vo vzájomnom súlade [t. j. jedno alebo jedna skupina rozhodnutí, pochádzajúce (-ich) od jedného pôvodcu nepredstavuje významový protiklad k druhému, resp. druhej skupine rozhodnutí, pochádzajúcemu (-ich) naopak od pôvodcu iného a nejde tu ani o stav kasačnej či precedenčnej záväznosti rozhodnutia jedného z takýchto pôvodcov vo vzťahu k rozhodnutiu iného] alebo riešenie ponúkané jednou stranou takto vzniknutého sporu bolo novším riešením (opäť za splnenia parametra ustálenosti) prekonané. Pokiaľ takéhoto stavu ustálenosti (a jednotnosti) rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (naprieč ich sústavou) niet, je povinnosťou konajúceho súdu sa s existenciou rozdielnosti rozhodovacej praxe vysporiadať; ak však pôjde o takýto prípad, nemožno mu vytýkať, že sa popri odkaze na určité rozhodnutie alebo skupinu rozhodnutí (ním preferované) nebude (v záujme účinenia zadost' povinnosťami podľa § 220 ods. 3, resp. podľa § 393 ods. 3 C. s. p.) výslovne vyjadrovať aj k tým rozhodnutiam, ktoré reprezentujú druhý (odlišný) názorový prúd.

17. V podmienkach prejednávanej veci potom z pohľadu rešpektovania práva strán sporu na spravodlivý proces významným bolo, že súd prvej inštancie pri odôvodňovaní svojho rozsudku poukázal (nech aj s chybou v spisovej značke) na jedno z rozhodnutí najvyššieho súdu, riešiace identický problém (dobromyseľnosti nadobúdateľa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti so zreteľom k nesplneniu požiadavky registrácie písomnej kúpnej zmluvy štátnym notárstvom), ktoré bolo uverejnené i v Zbierke a zodpovedá tak vyššie priblíženému definičnému vymedzeniu ustálenej rozhodovacej praxe (dovolacieho súdu). Z tohto dôvodu mu nevznikla povinnosť odôvodňovať odklon od iného rozhodnutia (ústavného súdu), riešiaceho iný - inak taktiež najvyšším súdom odchylné riešený - problém (dostatočnosti ústnej formy kúpnej zmluvy, týkajúcej sa nehnuteľnosti, pre dobromyseľnosť nadobúdateľa o nadobudnutí vlastníctva) a to bez ohľadu na jeho vedomosť (súdu prvej inštancie) o existencii takého iného rozhodnutia. Pretože argumentácia názorom ústavného súdu, od ktorého sa nižšie súdy odklonili, nebola

ani súčasťou prostriedkov procesného útoku, uplatnených žalobcami v konaní na súde prvej inštancie a neobjavila sa ani v odvolaní, nebolo tu ani povinnosti odvolacieho súdu sa v odôvodnení jeho potvrdzujúceho rozsudku osobitne s touto skutočnosťou vysporiadať (podľa jednej alebo druhej vety § 387 ods. 3 C. s. p.), zvlášť ak pri potvrdení rozsudku má odvolací súd i možnosť prakticky len prevziať argumentáciu súdu prvej inštancie bez nutnosti túto akokoľvek dopĺňať a vo vzťahu k jeho povinnosti odôvodniť odklon od ustálenej rozhodovacej praxe platí to isté, čo u súdu prvej inštancie (teda tu predovšetkým to, že akceptovaním argumentácie súdu prvej inštancie vrátane jeho odkazu na judikát najvyššieho súdu bol i odvolací súd - s tu neprítomnou výnimkou namietania odlišného názoru ústavného súdu najneskôr v odvolaní - zbavený povinnosti odôvodňovať odklon od časti rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, predstavujúcej v skutočnosti - ako bude uvedené ešte neskôr - exces).

18. Nakoľko tak nižšie súdy povinnosti, ktoré si podľa dovolateľov nespĺnili, ani nemali, nemohli namietané opomenutia založiť zaťaženie konania tzv. zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f/ C. s. p., na ktorej existenciu v prejednávanej veci nešlo usudzovať ani pre prípadný postup niektorého z nižších súdov na ujmu práva strán sporu na spravodlivý proces. Dovolaciemu súdu za opísaného stavu vecí preto neostávalo iné, než dospieť k záveru, že dovolatelia existenciu dovolaním vytýkanej vady podľa § 420 písm. f/ C. s. p. namietali neopodstatnene.

K dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci
a k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.

19. Dovolatelia názor o prípustnosti ich dovolania vyvodzovali tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p. nezakladá samo tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je (rozumej nielen bola v minulosti, ale je aj v čase podania dovolania) dovolacím súdom riešená (rozhodovaná rozdielne); určujúcim je až záver (zistenie) dovolacieho súdu, že tvrdený stav rozdielnosti rozhodovania vo vzťahu k tej istej právnej otázke tu skutočne je. Dovolací súd preto (vychádzajúc i zo záveru o nemožnosti vyvodenia prípustnosti a zároveň dôvodnosti dovolania z prvého z dovolaním uvádzaných dôvodov, teda pre tzv. zmätočnosť) pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia dovolateľov o prípustnosti ich dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

21. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napádané rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený stav rozdielnosti rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutí dovolacieho súdu (prinajmenšom dvoch), predstavujúcich významové protiklady riešenia dovolaním nastolenej otázky.

22. Žalobcom v prejednávanej veci nešlo vytýkať, žeby zákonu zodpovedajúcim spôsobom nevymedzili právnu otázku, ktorá je podľa ich názoru dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, keďže pre tieto účely bolo postačujúcim aj vymedzenie rozhodnej otázky v podobe dovolaním formulovanej dilemy, či za súčasť všetkých okolností, so zreteľom na ktoré je držiteľ dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí (a teda je v zmysle § 130 ods. 1 O. z. oprávneným držiteľom spôsobilým nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním) považovať len okolnosti nasvedčujúce poctivosti nadobudnutia alebo aj tzv. ťažiskové právne formy. Splnená bola aj zákonná podmienka závislosti rozhodnutí oboch nižších súdov práve od vyriešenia tejto otázky a napokon i vymedzenie tvrdeného nesprávneho právneho posúdenia veci uvedením, v čom spočíva dovolaním namietaná nesprávnosť (keďže tu z dovolania mimo akúkoľvek pochybnosť vyplývalo, že dovolatelia na rozdiel od nižších súdov, preferujúcich druhé z vyššie

označených riešení problému, dрукujú i za pomoci nimi uvádzanej judikatúry v prospech riešenia prvého).

23. Napriek práve uvedenému však dovolateľom nešlo dať za pravdu jednak v tom, že tu ide o stav pretrvávajúcej (i v čase podania dovolania existujúcej) rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu (v tomto prípade pre neexistenciu žiadneho rozhodnutia najvyššieho súdu, nasledujúceho po uverejnení judikátu R 73/2015, ktorým by bol vyslovený s týmto judikátom nesúladný a jemu oponujúci názor), okrem toho však ani v tom, že vo vzťahu k riešeniu dovolaním nastolenej otázky treba rozhodnutia, resp. rozhodnutia a stanovisko najvyššieho súdu označené dovolaním považovať za významové protiklady, ktoré má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.

24. Dovolatelia a po nich i ústavný súd (v náleze tvoriacom nosný podklad argumentácie z dovolania) totiž podľa všetkého prehliadli, že aj stanovisko zn. Cpj 51/84 (R 45/86), vydané inak ešte v dobe neslobody (tu porovnaj zákon č. 480/1991 Zb.) hovorilo len o rozdiel medzi preukazovaním platného právneho dôvodu nadobudnutia a okolností svedčiacich o poctivosti nadobudnutia, pričom tento záver nespochybnila ani neskoršia judikatúra, ktorá len zdôraznila potrebu splnenia všetkých formálnych podmienok, s ktorými platné právo spájalo dobromyseľnosť so zreteľom na všetky okolnosti, že držiteľovi veci (alebo práva) táto (toto) patrí. I v intenciách tohto stanoviska tak bolo treba rozlišovať medzi platným právnym dôvodom nadobudnutia (ktorý ak bol právne perfektný, k nadobudnutiu veci alebo práva došlo práve na jeho základe a o vydržaní nemohla byť reč) a právnym dôvodom len domnelým, kedy držiteľ síce splnil všetky zákonom ustanovené podmienky nadobudnutia vlastníctva, avšak v dôsledku určitej nezrovnalosti k platnému nadobudnutiu vlastníctva na základe tohto právneho dôvodu (a to nezriedka i navzdory vyznačeniu zmeny vlastníckeho práva v evidencii nehnuteľností) nedošlo (a držiteľ dobromyseľný so zreteľom na všetky okolnosti o tom, že mu vlastnícke právo patrí, sa stal len oprávneným držiteľom smerujúcim k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním, ku ktorému došlo až prístupím ďalšej zákonom ustanovenej podmienky a to potrebný čas trvajúcej vydržacej doby, počas ktorej držiteľ nebol vo svojej držbe nikým rušený).

25. Presne toto a zároveň tiež rozdiel oboch práve uvádzaných situácií od tretej, reprezentovanej nesplnením ani formálnych zákonných požiadaviek pre nadobudnutie vlastníckeho práva a tým zapríčinenou nedobromyseľnosťou držiteľa so zreteľom na všetky okolnosti, že mu vec alebo právo patrí (o akú pre nepredloženie nadobúdacej zmluvy na registráciu malo ísť aj v tentoraz posudzovanom prípade) treba vyvodiť ako z obsahu druhého dovolaním uvádzaného a len zdanlivo na jeho podporu slúžiaceho rozhodnutia najvyššieho súdu (3 Cdo 117/94, neskôr tiež R 44/96), podľa ktorého „platnosť nadobúdacieho titulu je rozhodujúca len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu“ a „pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadný iný úkon ohľadne spornej veci iba okolnosťou, svedčiacou o dobromyseľnosti (bona fidae) držiteľa vecí“ (ale aj o jeho možnej nedobromyseľnosti - pozn. najvyššieho súdu), tak aj práve z toho rozhodnutia, ktoré na podporu svojej argumentácie použil v prejednávanej veci súd prvej inštancie a ktoré bolo uverejnené v Zbierke ako R 73/2015 s argumentáciou, podstatou ktorej je, že v podmienkach interpretovanej úpravy (O. z. v znení do 31. decembra 1991 vrátane) na stav dobromyseľnosti so zreteľom na všetky okolnosti nejde usúdiť u takého držiteľa, ktorý sa dopustil neospravedliteľného právneho omylu spočívajúceho v neznalosti zákonnej povinnosti predložiť uzavretú kúpnu zmluvu (z povahy veci písomnú) na registráciu štátnemu notárstvu.

26. Zo zhora uvedeného preto nejde vyvodiť, že druhá skupina rozhodnutí uvádzaných dovolaním vrátane judikátu R 73/2015 je faktickou či právnou revíziou judikatúry reprezentovanej rozhodnutiami zaradenými dovolaním do skupiny prvej, ale v skutočnosti tu ide o rozhodnutia vyplňajúce vzniknuté interpretačné medzery (hocako sa k zadefinovaniu nimi ďalších okolností dobromyseľnosti môže javiť, že tu ide o sprísnenie skoršej pre dovolateľov priaznivejšej judikatúry).

27. Pre neexistenciu dovolaním tvrdeného stavu pretrvávajúcej rozdielnosti rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, viažucej sa k dovolaním nastolenej a aj pre nižšie súdy rozhodnej právnej otázky, tak nešlo dovolateľom prisvedčiť ani v tom, žeby ich dovolanie bolo prípustným podľa § 421 ods. 1 písm. c/

C. s. p.

28. Logickým a jediným možným dôsledkom konštatovaní urobených súčasťou bodov 18. a 27. zhora tak musel byť záver o neprípustnosti dovolania ako celku, pri ktorom dovolací súd nemal inú možnosť, než takéto dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietnuť.

29. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.